

מנחות דף עד.

אליבא דר' שמעון ור' אלעזר בנו, מה דין מנחת חובתו של כהן?

מה עושים עם השירים	מה עושים עם הקומץ	
ניתנים על התפוח (במזבח) ²	קרב על המזבח	לר' שמעון ¹
מתפזרים לאיבוד על הדשן ⁴	קרב על המזבח	לר' אלעזר בר' שמעון ³

מנחות דף ע"ד:

איזה קרבנות הם כליל או רק חלקם, למזבח או לכהנים, ואיזה לשניהם?

לכהנים	למזבח	
שתי הלחם ולחם הפנים	מנחות דכהנים, דמשיח, דנסכים ⁵	קרבנות שהם כליל -
חטאת העוף, לוג שמן דמצורע	עולת העוף, נסכים	קרבנות שרק חלקם -
שאר כל הקרבנות וכן המתנדב שמן		קרבנות שהם לשניהם

¹ מבואר במשנתנו לר' שמעון ששונה דין מנחת נדבת כהן ממנחת חובתו, דמנחת נדבה אינה נקמצת וכולה כליל, ואילו מנחת חובתו נקמצת והקומץ קרב לעצמו והשירים קרבים לעצמם. ולמד כן, מדכתיב: "והיתה לכהן כמנחה", ולא כתוב כמנחתו - שהיה משמע כמנחתו של כהן, ש"מ שמנחת חובתו דינה כמנחת ישראל דוקא, וכמו שמנחת ישראל נקמצת גם חובת כהן נקמצת. אולם מה שנקטר לאשים לא הוקש למנחת ישראל, ולכן אין שירייה נאכלים אלא קרבים בפני עצמן.

² כן מבואר בשטמ"ק (אות ה'), דמזה שאמר שהשירים קרבים בפני"ע משמע שקרבים שלא במקום המערכה.

³ ס"ל לחלוק על אביו רק בדין השירים, ואמר שהם מתפזרים על בית הדשן לאיבוד, וכדתני אבוה דר' אבין, דכתיב "כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל" לאכילה הקשתיה ולא לדבר אחר. פי', דלמעלה מזה כתוב את דין מנחת חביתין שאינה נקמצת אלא כולה נקטרת כליל, וקאמר דהקשנו את מנחת חובתו של כהן לחביתין רק לענין שאינה נאכלת, אבל לא לענין שכליל תקטר [כן הוא לפירש"י כתי"י ולתוד"ה אכילה]. ומקשה הגמ', הרי בפסוק הזה בעצמו גם בלא הקש כתוב "כליל תהיה", ואיך נאמר שהוא רק לענין אכלה. ותי' אב"י, שבפסוק זה כתוב ב' מנחות, וה"ק, כל מנחת כהן לא תאכל - היינו מנחת חובתו [אולם גם לא תקטר כליל אלא תתפזר על בית הדשן לאיבוד]. וכליל תהיה - נדבתו, כמו מנחת חביתין שכולה נקטרת. [וגם רבא מסכים עם אב"י בדרשתו, רק שהוא הופך את סדר הדרשה, וקודם דורש כליל תהיה על נדבתו ואח"כ לא תאכל על חובתו].

⁴ בתוד"ה א', הביאו בשם רש"י שמתפזר על בית הדשן שמחוץ לעזרה [ואולי הוא הפירוש ברש"י כתי"י (בלא הוספת תיבת "עזרה" שהוסיפו המגיהים)]. ותוסי' מפרשים, שהוא בעזרה במקום ששם פרים ושעירים נשרפים. ור"ת מפרש שהוא במקום שמניחים לתרומת הדשן שמצד הכבש. [והקשו תוסי' על פירושו ששם הם לא ישרפו - כיון שכבר נצטנן הדשן].

⁵ ואליבא דשמואל גם נסכים הבאים בפני עצמן מזלפן לאשים, ודייקה הגמ' דמזה שלא מנתה זו משנתנו ש"מ דס"ל שהם יורדים לשיתין ולא לאשים, ועי' זבחים (צא:). ובתוסי' ד"ה והאיכא, הוסיפו, דכן הדין בלבונה ועצים (עצים דוקא לרבי), ומה שלא מנו זאת במשנתנו, משום דמתניתין מיירי בדברים הראויים לאכילה.

חוכן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף ע"ד: - המשך

כיצד נותנים שמן במנחות?

פעם ראשונה	פעם שניה - בלילה	פעם שלישית - יציקה	
נותן בכלי קודם לסולת	אחר הסולת שמן לבלילה ⁶	אחר הבלילה יוצק שמן	מנחת מחבת ומרחשת
נותן בכלי קודם לסולת	אחר הסולת שמן לבלילה	7----	מנחת מאפה - חלות
נותן בכלי קודם לסולת	מושח הרקיקין כמין כי	----	מנחת מאפה - רקיקין

⁶ כן אמרו חכמים במשנה, שנתנית השמן לבלילה הוא בעודה סולת, אולם רבי [קודם שחזר בו] ס"ל שאחר האפייה חוזר ופותרתו ונותן בהן שמן לבוללן. [ועי' במפרשים שמחלוקת רבי וחכמים היא בכל המנחות הנ"ל].

⁷ דדרשו בגמ' לקמן מקרא, למעט מנחת מאה תנור מיציקה.